

PHILIPPE PIERS DE RAVESCHOOT

Op 6 december a.s. zal het precies 175 jaar geleden zijn dat de Gentse burgemeester Piers de Raveschoot plotseling overleed in Den Haag.

Wie die man was vernemen wij van Pierre Kluyskens.

Philippe de Lens, in juni 1819, tot gouverneur van Oost-Vlaanderen gepromoveerd, werd op staande voet door een andere Philippe opgevolgd, Philippe Piers de Raveschoot, een bekende en populaire figuur in het Gentse, als zijn voorganger met hart en ziel gewonnen voor het nieuwe koninkrijk en het Huis van Oranje.

Piers de Raveschoot is een van de jongste burgemeesters van Gent geweest. Hij is pas 38 jaar oud, wanneer hij op 20 juli 1819 plechtig in zijn nieuwe functies wordt ingehuldigd en op dat ogenblik schijnt hem een schitterende en lange administratieve en politieke loopbaan weggelegd. Het leven lacht hem toe: hij is schatrijk, gehuwd met de dochter uit een van de aanzienlijkste families van de stad, staat gunstig aangeschreven bij de koning, en wanneer andere schoorvoetend de laagste treden van de hiërarchie benaderen, wordt hij plots geroepen tot de hoogste functies van een nijverheidsstad in volle expansie.

Zoals voor graaf de Lens en vele andere burgemeesters, bestaat er, ook voor Piers de Raveschoot, geen enkele levensbeschrijving of overzicht van zijn politieke loopbaan. Wij hebben er reeds herhaaldelijke malen op gewezen: er zijn in het documentair en historisch materiaal over Gent nog heel wat leemten die moeten aangevuld worden, en er bestaat vooralsnog geen enkele volledige of zelfs gedeeltelijke studie over de burgemeesters van Gent, die nochtans een zo belangrijke als beslissende rol hebben gespeeld in de groei van de grote industriestad. Er is wel stof voor een zeer uitgebreide en leerrijke studie. Wij beschikken immers enkel over een zeer beknopte en tamelijk tendentieuze studie van Prosper Claeys "Les bourgemestres de la ville de Gand", welke een twaalfstal bladzijden inneemt in de tweede reeks van zijn "Pages d'histoire locale".

Philippe-Joseph Piers de Raveschoot werd te Gent geboren op 4 maart 1781, als zoon van Augustin-Hyacinthe-Joseph Piers de Raveschoot en van Marie-Judoca de Nève de Roden.

Hij was te jong om, zelfs moest daartoe enige verleiding hebben bestaan, zich te compromitteren met de Franse bezettingsoverheden ten tijde van de Republiek, het Consulaat of het Keizerrijk.

In 1810 was hij alhier in het huwelijk getreden met Nathalie de Ghellinck,

geboren in 1776, dochter van Jean-Baptiste, Joseph, heer van Nockere en van Marie Claire de Coninck.

Het jonge echtpaar, dat met geen kinderkroost werd gezegend, ging het Hotel de Ghellinck-de Nockere aan de Poel betrekken, de grootste en ook wel de mooiste van de private woningen van Gent, het historisch gebouw, destijds Hof van Wackene geheten, waar Antoon en Adolf van Bourgondië hadden gewoond, waar Keizer Karel, diens zusters koningin Eleonora van Frankrijk en koningin Maria van Hongarije, Filips II, enkele jaren later de Prins van Oranje en Jan van Nassau hadden verbleven, waar de zeventigjarige Calvinistische leider Hembyse op 3 december 1583 in het huwelijk was getreden met de nog geen dertig jaar oude en liefvallige Anna van Heurne, waar Franse en Spaanse generaals hun intrek namen. Toen het gebouw later het Hotel de Nockere werd geheten, werd het verfraaid door de beste architecten als De Wilde en 't Kindt: enkele jaren na de dood van Piers de Raveschoot ging het Hotel over naar de "Cercle commercial en industriel", vervolgens naar de "Cercle catholique" en uiteindelijk naar "Het Volk".

Toen graaf de Lens in 1819 ontslag indiende als burgemeester, werd de Gemeenteraad verzocht drie namen van kandidaten voor zijn opvolging aan de koning voor te dragen. In zitting van 18 juni 1819 werden de namen van Piers de Raveschoot, Verheggen en baron della Faille d'Huysse voorgesteld. Koning Willem aarzelde niet lang, zijn keus viel op de jonge Piers de Raveschoot, die sedert 1817 schepen van de stad was en die wij ook, reeds in 1813, aantreffen op de ledenlijst van de Vrijmetselaarsloge "Les Vrais Amis". Dit lidmaatschap zou ten andere lange tijd een bijna onmisbaar attribuut zijn van het burgemeesterschap!

Op 20 juli 1819 werd de nieuwe burgemeester plechtig aangesteld. 's Avonds speelde het muziekkorps van de stad op de strade in vorm van Chinese toren, welke men op de Poel, vòdr de woning van Piers had opgetimmerd. Om 22u waren de muzikanten uitgeput en zij werden op het verhoog afgelost door het orkest van de Schouwburg dat er tot middernacht de gewenste stemming in hield. De bevolking van de wijk had de straten bevlagd en kunstig verlicht om de nieuwe burgervader haar gans bijzondere sympathie te betuigen. Vijf dagen later mocht Piers zijn nieuwe loopbaan schitterend inzetten met een officieel bezoek van koning Willem aan onze stad. Alles verloopt prima: de moeilijke jaren van aanpassing staan achter de rug: de Verbondenen hebben thans het volste vertrouwen in de nieuwe monarchie die stipt haar instructies naleeft en uitvoert, de zaak de Broglie is grotendeels vergeten, de Gentse industriëlen maken goede zaakjes met de Hollandse koloniën, de econische voorspoed is een voor allen zicht- en tastbare werkelijkheid geworden.

Het is dan ook een van geluk en fierheid stralende Piers de Raveschoot die Willem I aan de Kortrijksepoort welkom heet en hem langs bevlagde straten

begeleidt midden de erewacht van Vrije Schippers en leden van de vier Hoofdgilden.

's Avonds is er in de Schouwburg de traditionele galavoorstelling. Een toneelgroep uit Mons voert het blijspel "L'Homme gris" en de opera "Le grand-père ou les deux âges" op. De verlichting van de zaal met duizenden kaarsen biedt een toverachtig schouwspel.

De jonge burgemeester heeft flinke allure in zijn met goud bestikt uniform, wanneer hij daags nadien de vorst vergezelt bij zijn bezoeken aan hospitalen, musea, nijverheidsinstellingen, kunstenaarsateliers, enz.

Enkele dagen later wacht Piers een andere, gewichtige en aangename taak, de eerste steenlegging van het Paleis of Aula van de Universiteit door de Minister van Openbaar Onderwijs zonder komma A.R. Falck. Die plechtigheid was het tastbaar bewijs van de levenskracht en van de toekomstdromen van de jonge Hogeschool die van meetaf een geweldige geestelijke uitstraling kende.

Het was op deze plechtigheid dat minister Falck bekend maakte dat de Regering het plan had opgevat in 1820 een Nationale Nijverheidstentoonstelling in Gent te organiseren. Deze belofte, de ceremonie van de eerste steenlegging, het bezoek aan de koning, deden het enthousiasme van de intellectuele en industriële middens opblaazen.

Het is in de jaren van het burgemeesterschap van Piers de Raveschoot dat de grondslag werd gelegd van die orangistische geest die nog lange jaren na de scheiding van Noord en Zuid, in het Gentse zou blijven bloeien.

De loopbaan van Philippe Piers was van zeer korte duur, doch uitzonderlijk briljant en gelukkig.

Op 1 augustus 1820 zat hij de opening voor van de grote Nijverheidstentoonstelling in de hall, de troonzaal en een twaalfstal andere zalen van het stadhuis.

Gent had reeds in 1803, ten tijde van de Franse overheersing, een dergelijke manifestatie gekend in het teken gesteld van de economische expansie van de stad.

De tentoonstelling van 1820, met ruim 600 deelnemers, overtrof in omvang en kwaliteit de expositie van 1803.

De koning en de koningin hadden stellig beloofd bij de opening aanwezig te zullen zijn, doch het overlijden van de zuster van de koningin kwam dit plan dwarsbomen: zij lieten zich vertegenwoordigen door de Prins en de Prinses van Oranje, Prins Frederik en minister Falck. Op de dag van de plechtige prijsuitreiking op de Vrijdagmarkt, was het reusachtig plein te klein om de duizenden overheden en kijklustigen 'n plaats te gunnen.

Met deze tentoonstelling die een geweldige belangstelling in gans het land verwekte, zag Piers de Raveschoot zijn geboortestad de tweede plaats, onmiddellijk na de hoofdstad, in de zuidelijke Nederlanden innemen.

Industrieel centrum van uitzonderlijke betekenis, werd Gent in die jaren ook het strategisch knooppunt en bolwerk in de verdediging van de Nederlanden en in het algemeen verdededigingsplan van de Verbondenen tegen een mogelijke aanval van Frankrijk.

Piers de Raveschoot mocht aldus, in zijn hoedanigheid van burgemeester, andermaal koning Willem en Prins Frederik, in oktober 1820 onthalen, doch ditmaal waren het de militaire vraagstukken en de werken in en om de Citadel van het Park die de aandacht van de vorst en van zijn omgeving volledig opeisten.

Piers de Raveschoot mocht zich de gelukkigste burgervader van een van de gelukkigste en meest welvarende steden van de Nederlanden noemen, 't troetelkind van Willem I, want pas had de monarch Gent een Universiteit geschonken, of hij gaf andermaal blijk van zijn bijzondere genegenheid voor onze stad, toen hij het plan van de Vaart op Terneuzen of Neuzen, zoals men toen zegde, opvatte of liever hernam.

Groot waren 't enthousiasme van de industriële milieus en de belangstelling van de overheden voor dit nieuw project dat Gent een buitengewoon gunstige economische positie in West-Europa zou verzekeren. Het was dan ook in die jaren dat Piers de Raveschoot zijn hoedanigheden en talent ten dienste van zijn geboortestad het best kon ontplooiën. Het was aan zijn persoonlijke invloed en impuls en aan de actie en hardnekkigheid van de Raad te danken dat Gent uiteindelijk voor de Vaart een grotere diepte bekwam dan deze die oorspronkelijk door de ingenieurs en door de Regering voorzien was geworden.

Korte tijd nadien vatte de Regering tevens het plan op een School voor Kunsten en Ambachten in de zuidelijke Nederlanden op te richten. Er waren natuurlijk heel wat steden die voor dergelijke school hun kandidatuur stelden. Gent verzette hemel en aarde om ze binnen zijn muren te zien oprichten en liet o.m. gelden dat "de stad Gend, door haere menigvuldige fabrieken en de nijverheid van haere inwoonders, meer als eene andere aanspraak had tot het bekomen voordeel van eene zoo nuttige Inrigting".

Een eerste delegatie werd in november 1825 naar den Haag bij koning Willem gestuurd, onder leiding van de heer Huyttens-Kerremans, die in zitting van 29 november aan de stedelijke raad verslag uitbracht over zijn opdracht. Ook de Bestuering Raed had op 9 november besloten een afvaardiging naar de koning te zenden: "Op voordragt van een agtbaer lid, besluit den Raed tot het zenden eener deputatie gelast uyt deszelfs naem, Z.M. te verzoeken de in te rigten School voor Kunsten en Ambagten, te Gend te willen vestigen, en benoemd om de zelve uyt te maeken de heeren Piers de Raveschoot, burgemeester en Kervyn, schepen, welke zig ten dien eynde zullen vervoegen met de Raedsleden deel maekende van de Tweede Kamer der Staeten-Generael, die zig althans in 's Gravenhage zouden bevinden".

Philippe Piers de Raveschoot vertrok hoopvol naar den Haag, overtuigd dat de koning andermaal zijn keus op Gent zou laten vallen. Niemand kon vermoeden dat het de laatste tocht zou worden van de pas 44 jaar oude burgemeester.

In den Haag werd Piers de Raveschoot plots ongesteld en stierf na enkele uren, op 6 december 1825.

Het is volledig ten onrechte dat sommige auteurs hebben beweerd dat de burgemeester vertrokken was om koning Willem in naam van de bevolking te bedanken voor zijn beslissing de School voor Kunsten en Ambachten in Gent op te richten.

Piers de Raveschoot ging integendeel bij de vorst het dossier van de stad verdedigen en om te trachten de regering te overhalen Gent boven de andere steden te verkiezen.

Aanvankelijk dacht men dat de burgemeester aan een longontsteking of een hartkwaal was bezwaken. Het Messenger des sciences schreef nl.: "Nous avons

annoncé que la mort de M. Piers de Raveschoot a été causée par une oppression de poitrine: il paraît certain que c'est une goutte remontée qui nous a fait perdre ce magistrat qui a emporté les regrets de ses administrés”.

De burgemeester werd in 's Gravenhage begraven, maar op 17 december had in de Sint-Baafskathedraal 'n plechtige lijkdienst plaats.

Op 15 december kwam de stedelijke Raad bijeen en stemde o.m. volgende motie: “Het College van Burgemeester en Schepenen zal het als een pligt aanzien den lijkdienst bij te wonen welke tot rust van de ziel van haeren achtbaeren burgemeester zal plaets hebben in de kerk van den h. Bavo, tot bewijs van de erkenenis der stad voor alle de door hem aen dezelve gedaene diensten”.

Op diezelfde vergadering werden een laatste maal de titels van de overledene in herinnering gebracht: Jonkheer Philippe Piers de Raveschoot, Kamerheer van Zijne Majesteit, Ridder van de Nederlandse Leeuw, lid van het Ridderchap en van de Staten van Oost-Vlaanderen, overleden te 's Gravenhage den 6 december 1825, naer eene korte maer zeer hevige en pijnlijke ziekte, in den ouderdom van 44 jaeren, 9 maenden”.

De woordvoerder van de Raad prees voor de rechtstaande vergadering “zinnen iver voor het gemeene best, voor alles wat tot nut en voordeel der stad strekken konde, zijne genegentheyd voor zyne medewerkers en bijzonderlijk zijn regtveerdigheyd en kloekmoedigheyd in de uytoeffening van zijne hooge functie”.

Gent verloor in Philippe Piers de Raveschoot zijn eerste burgemeester gestorven in de uitoefening van zijn ambt, een man die zich volledig ten dienste van de gemeenschap had gesteld.

Pierre KLUYSKENS
